

Rapport

Een onderzoek naar de positie van een derde-belanghebbende in de Klachtenprocedure
Wetenschappelijke Integriteit

Oordeel

Op basis van het onderzoek vindt de Nationale ombudsman de klacht over het College van
Bestuur van de Universiteit Utrecht deels gegrond.

Datum: 7 februari 2019

Rapportnummer: 2019/0011

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	2
De klacht	3
Achtergrond van de klacht	3
Het onderzoek door de Nationale ombudsman	5
Het oordeel van de Nationale ombudsman.....	8
Conclusie.....	10
Aanbeveling.....	11
Wat aan de klacht vooraf ging.....	12
Een klacht bij de Universiteit Utrecht	15
De reactie van de Universiteit Utrecht.....	16
Een klacht bij de Nationale ombudsman.....	16
De reactie van de Universiteit Utrecht op het verzoek van de Nationale ombudsman.....	18
Het advies van het LOWI	22
Reactie voorgelegd aan de heer Faas.....	23
Nadere reacties.....	27
Relevante wet- en regelgeving.....	30

INLEIDING

In deze zaak staat een klacht over schending van de wetenschappelijke integriteit centraal. Iemand die meent dat de wetenschappelijke integriteit is geschonden door een medewerker van een universiteit, kan zich met zijn klacht wenden tot onder meer het College van Bestuur van de universiteit in kwestie. Hierna vindt onderzoek en advies plaats door de Commissie Wetenschappelijke Integriteit (CWI) van de universiteit. Op basis van het advies van de CWI geeft het College van Bestuur vervolgens een aanvankelijk oordeel over de klacht. Dat oordeel wordt gezonden naar klager en beklagde(n). Zij kunnen dan binnen zes weken aan het Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit (LOWI) verzoeken om advies uit te brengen over het aanvankelijk oordeel van het College van Bestuur. Doen partijen dat niet, dan stelt het College van Bestuur zijn definitieve oordeel over de klacht vast. Als wel de stap naar het LOWI is gezet, betreft het College van Bestuur het advies van het LOWI in zijn oordeel. Het advies is niet bindend.

Universiteiten hebben hiervoor eigen klachtenregelingen maar kunnen zich bij het vaststellen daarvan baseren op een landelijk model van de gezamenlijke universiteiten. Hiernaast is onder meer de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening van belang; hieraan wordt (in ieder geval) getoetst.

Het LOWI is een onafhankelijk adviesorgaan dat is ingesteld door de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen, de Nederlandse Organisatie voor

Wetenschappelijk Onderzoek en de Vereniging van Nederlandse Universiteiten. Het adviseert besturen van de aangesloten instellingen over vermoede schendingen van de wetenschappelijke integriteit. Het doet dat op basis van het Reglement landelijk orgaan wetenschappelijk integriteit.¹

DE KLACHT

De Nationale ombudsman heeft de klacht als volgt geformuleerd:

Verzoeker klaagt erover dat het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht hem niet heeft betrokken bij de klachtenprocedure van een (voormalige) student over de vermelding als co-auteur bij een publicatie die verzoeker heeft geschreven.

Hiernaast laat de Nationale ombudsman zich uit eigen beweging uit over de rol die het College van Bestuur heeft vervuld rond de correctie van deze publicatie.

ACHTERGROND VAN DE KLACHT

De heer De Vries² heeft gestudeerd aan de Universiteit Utrecht. Tijdens zijn studie was hij betrokken bij wetenschappelijke experimenten die later de basis vormden voor andere experimenten. Deze laatste experimenten leidden tot publicatie van een wetenschappelijk artikel dat werd geschreven door de heer Faas³. Twee aan de universiteit verbonden hoogleraren, de heren Y en Z, waren co-auteur van het artikel. Hiernaast werd nog een andere student als co-auteur vermeld.

In 2015 diende de heer De Vries bij het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht een klacht in omdat er in zijn visie sprake was van schending van de wetenschappelijke integriteit door Y en Z. Hij was het er niet mee eens dat hij niet als co-auteur werd vermeld bij genoemd artikel. De heer De Vries meende dat hij aan de totstandkoming van het wetenschappelijk artikel een dermate grote bijdrage had geleverd dat hij wel als co-auteur vermeld moest worden.

In het voorlopig oordeel dat het College van Bestuur over zijn klacht gaf, werd aangegeven dat beklaagden, Y en Z, weliswaar niet zorgvuldig waren geweest door de bijdrage van de heer De Vries niet herkenbaar te vermelden, maar dat de zware kwalificatie 'schending van de wetenschappelijke integriteit' hier niet op zijn plaats was. De klacht werd ongegrond geacht. Wel werden Y en Z verzocht om het artikel te rectificeren op een wijze die recht deed aan de bijdrage van de heer De Vries.

---

¹ Zie ook onder 'Wet- en regelgeving'.

² Fictieve naam.

³ Fictieve naam.

De heer De Vries legde zijn klacht hierna voor aan het LOWI. Na uitgebreid onderzoek, waarin ook deskundigen werden geraadpleegd en waarin het LOWI onder andere de heer Faas hoorde als informant, kwam het LOWI tot de conclusie dat de heer De Vries een wezenlijke bijdrage had geleverd aan het artikel. Volgens de vaste lijn uit de eerdere LOWI-adviezen had hij dan ook moeten worden opgenomen als co-auteur. Het LOWI adviseerde het College van Bestuur om het eerdere voorlopig oordeel hieraan aan te passen en adviseerde het College van Bestuur ook om het niet aan onderling overleg tussen betrokkenen over te laten hoe een en ander werd rechtgezet, maar Y en Z expliciet te verzoeken om te zorgen voor een rectificatie van het artikel door de heer De Vries alsnog als co-auteur op te nemen.

Bij brief van 14 november 2016 gaf het College van Bestuur het definitieve oordeel over de klacht van de heer De Vries waarbij het advies van het LOWI werd overgenomen. Er was geen sprake van schending van de wetenschappelijke integriteit; wel hadden Y en Z verwijtbaar onzorgvuldig gehandeld doordat zij als leidinggevenden en seniorauteurs van het artikel de totstandkoming van het artikel en met name de voorgestelde keuze en volgorde van de verschillende auteurs onvoldoende hadden gecontroleerd. Het College van Bestuur deed een dringend beroep op alle betrokkenen om te zorgen voor uitvoering van een rectificatie door het desbetreffende wetenschappelijke tijdschrift. Het besluit werd naar de heer De Vries en de heren Y en Z gezonden; via één van laatstgenoemden bereikte het ook de heer Faas.

Kort hierna stuurde de heer Y een e-mail over de kwestie naar de redactie van het tijdschrift. Hij verzocht om correctie van een referentie – een correctie waarover iedereen het eens was – en om het toevoegen van de heer De Vries aan de lijst van auteurs. Hij merkte hierbij nog op dat de heer Faas, eerste auteur van het artikel, het met het laatste niet eens was. Hij vond dat hij onvoldoende in de procedure betrokken was geweest en was het bovendien niet eens met de conclusie van het LOWI dat de bijdrage van de heer De Vries aan het artikel substantieel was geweest.

Het tijdschrift verzocht hierna om een bevestiging van het College van Bestuur. Dat bevestigde vervolgens per e-mail aan het tijdschrift dat het advies van het LOWI was overgenomen. In dat advies werd aan de auteurs van het artikel de aanbeveling gedaan om de heer De Vries alsnog op te nemen als co-auteur.

Het tijdschrift liet hierop weten dat de heer Faas inmiddels ook een e-mail had gestuurd omdat hij bezwaar had tegen de aanbeveling. Hij vond dat hij niet voldoende betrokken was in de procedure. Hij overwoog een klacht in te dienen bij de Nationale ombudsman, mocht de universiteit niet bereid zijn hem alsnog in de procedure te betrekken. Het tijdschrift vroeg het College van Bestuur om te laten weten of het toch moest doorgaan met de correctie.

Inmiddels had het College van Bestuur een klacht ontvangen van de heer Faas; het liet het tijdschrift daarom weten dat deze eerst zou worden behandeld en dat het tijdschrift hierna weer geïnformeerd zou worden.

Op 5 april 2017 liet het College van Bestuur het tijdschrift weten dat de beoordeling van de klacht geen verandering bracht in de aanbeveling die was gedaan aan de auteurs. De auteurs zijn uiteindelijk verantwoordelijk voor het op juiste wijze opnemen van de betrokken co-auteurs, zo voegde het College van Bestuur nog toe. Hierop liet het tijdschrift weten het verder af te zullen stemmen met de auteurs. Enige tijd hierna werden de correcties doorgevoerd. De heer Faas werd hierover ook geïnformeerd door het tijdschrift.

In reactie op de klacht van de heer Faas liet het College van Bestuur weten dat de heer Faas geen partij was in de klachtenprocedure 'wetenschappelijke integriteit', maar alleen de heer De Vries en de heren Y en Z. Alleen zij hoefden dus gehoord te worden. Wel had het LOWI de heer Faas gehoord en toen had hij uitgebreid kunnen beargumenteren waarom hij vond dat de heer De Vries geen recht had op vermelding als co-auteur. Voorafgaand aan het vaststellen van het definitieve oordeel had het College van Bestuur zich ervan vergewist of het advies van het LOWI op goede gronden tot stand was gekomen. Daarbij was vastgesteld dat alle betrokken auteurs, waaronder de heer Faas, door het LOWI waren gehoord. Daarom was het College van Bestuur van mening dat aan het beginsel van hoor en wederhoor was voldaan. De klacht van de heer Faas werd ongegrond verklaard.

HET ONDERZOEK DOOR DE NATIONALE OMBUDSMAN

De heer Faas wendde zich vervolgens tot de Nationale ombudsman die besloot onderzoek te doen naar zijn klacht. Tijdens dat onderzoek legde de ombudsman onder meer vragen voor aan het College van Bestuur. Het College en de heer Faas werden enkele malen in de gelegenheid gesteld om te reageren op elkaars standpunten.

Hieronder worden deze standpunten verkort weergegeven. In de bijlage bij het rapport, het verslag van bevindingen, worden ze uitgebreider beschreven.

De reactie van het College van Bestuur

Het College van Bestuur wees er onder meer op dat de heer Faas niet de enige auteur van de bewuste publicatie was; er waren ook nog twee professoren en een student bij betrokken geweest. De heer Y was de zogenoemde 'corresponding author' van het artikel en hij was in die hoedanigheid als senioronderzoeker en supervisor verantwoordelijk voor het proces van indiening van het manuscript tot aan de publicatie.

In deze klachtenprocedure was de heer Faas klager noch beklagde maar wel een van de auteurs van het artikel, zo liet de universiteit weten. Over het co-auteurschap van de heer De Vries had het LOWI hem gehoord. De heer Faas had ook beschikt over de adviezen van de geraadpleegde onafhankelijke deskundigen en had op die documenten kunnen reageren. Hij heeft bij dit gesprek ook zijn eigen visie kunnen beargumenteren. De procedure bij het LOWI maakt onderdeel uit van de klachtafhandeling door het

College van Bestuur, zo benadrukte het College. In de visie van het College was de heer Faas dan ook gehoord over het co-auteurschap van de heer De Vries.

Ook ging het College van Bestuur nader in op het co-auteurschap en de verantwoordelijkheid voor correcte vermelding hiervan. Hij benadrukte dat het College van Bestuur de hoogleraren die klaagden waren in de klachtenprocedure wetenschappelijke integriteit niet heeft opgedragen om een verzoek tot rectificatie in te dienen bij het tijdschrift. Daartoe is het College überhaupt niet bevoegd. Het wijzigen van co-auteurs is uitsluitend een aangelegenheid tussen de auteurs en de redactie van het desbetreffende tijdschrift. De auteurs zijn zelf verantwoordelijk voor de correcte vermelding van de co-auteurs, met inachtneming van de per vakdiscipline verschillende (internationale) normen die daarvoor gelden en met inachtneming van de richtlijnen van het betrokken tijdschrift. De redactie van het tijdschrift bepaalt uiteindelijk of een correctie al dan niet bij een artikel wordt opgenomen. Het College van Bestuur heeft, in navolging van het advies van het LOWI, dan ook slechts de auteurs verzocht om de rectificatie aan de redactie van het tijdschrift voor te leggen en om het College van Bestuur op de hoogte te houden van de voortgang.

Auteurs dienen onderling overeenstemming te bereiken over wijzigingen in een tijdschriftartikel. Aangezien de heer Faas niet wilde instemmen met de rectificatie ontstond een patstelling. Op aangeven van de redactie van het tijdschrift heeft de heer Y als 'corresponding author' van het artikel vervolgens per mail van 30 januari 2017 aan het College van Bestuur verzocht om een brief aan het tijdschrift te sturen met de bevindingen van het onderzoek. De heer Faas is in de cc van deze mail opgenomen.

Het College van Bestuur heeft voldaan aan het verzoek van de heer Y. In de brief aan de redactie is duidelijk aangegeven dat het College van Bestuur op basis van het onderzoek door het LOWI aan de auteurs de aanbeveling heeft gedaan ("recommended the authors") om de omissie te corrigeren door de heer De Vries in het artikel als co-auteur te vermelden. Ook uit deze brief blijkt dat geen sprake is van een opdracht van het College van Bestuur aan de auteurs of aan de redactie van het tijdschrift. De redactie van het tijdschrift heeft vervolgens zelf besloten om de correctie door te voeren, zo besloot het College van Bestuur zijn reactie op dit punt.

De reactie van de heer Faas

De heer Faas reageerde hierop en gaf aan dat hij degene is die het artikel heeft geschreven; in die zin is hij de auteur en betreft het dus zijn artikel. Het artikel is ook een hoofdstuk uit zijn PhD-thesis. Hij benadrukte dat het proces deels ging over vermeende schending van wetenschappelijke integriteit door Y en Z waarbij hij geen partij was. Maar het proces ging ook over het toevoegen van een auteur aan zijn artikel waarbij hij dus weldegelijk partij/belanghebbende had moeten zijn en niet slechts verhoord had moeten worden. Er was hier geen sprake van een werkelijke hoorzitting, noch van de mogelijkheid tot uitgebreide argumentatie. Zoals het LOWI zelf aangeeft betrof het hier slechts een informatief gesprek dat in de praktijk meer neerkwam op een verhoor. Naast de heer Faas zelf waren enkel leden van het LOWI aanwezig, de overige belanghebbenden waren niet aanwezig. Dit informatieve gesprek van slechts een half uur heeft plaatsgevonden in een procedure die heeft gelopen van juli 2014 tot

november 2016. Gedurende die tijd zijn er vele hoorzittingen en briefwisselingen geweest waarbij hij niet betrokken was en waarin hij niet heeft kunnen reageren.

Ook had hij een andere visie op de rol van het College van Bestuur bij het doorvoeren van de correctie. Het tijdschrift heeft de correctie pas opgenomen na de correspondentie met het College van Bestuur. Het is duidelijk dat de rectificatie naar aanleiding hiervan is opgenomen. Het College van Bestuur had zich hiermee nooit mogen bemoeien. In plaats daarvan heeft het zich actief ingezet om de rectificatie er doorheen te drukken. Eerst door het onzorgvuldige besluit van het LOWI over te nemen en de hoogleraren te dwingen om bij het tijdschrift om een rectificatie te vragen, daarna door zelf een brief te sturen naar het tijdschrift waarin werd bevestigd dat de heer De Vries co-auteur zou moeten zijn.

De nadere reactie van het College van Bestuur

Het College van Bestuur benadrukte hierop nogmaals dat de heer Faas geen (derde-)belanghebbende was in de klachtenprocedure Wetenschappelijke Integriteit. Volgens artikel 1:2 Algemene wet bestuursrecht (Awb) is een belanghebbende degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken. De heer Faas voldeed hier niet aan; de klacht was nadrukkelijk gericht tegen de heren Y en Z, als onderzoeksleiders en eindverantwoordelijken voor de publicatie. Zij waren ook de leidinggevendenden van de heer Faas. In de klachtenprocedure is geen enkel oordeel gegeven over het handelen van de heer Faas. Zijn belangen zijn dan ook niet rechtstreeks geraakt. Zoals artikel 9:10 van de Awb voorschrijft, zijn de klager en degene op wiens gedraging de klacht betrekking heeft in deze procedure gehoord. Het LOWI heeft de heer Faas terecht aangemerkt als informant.

Ook bij het nevenadvies van het LOWI om bij de beklagden, als eindverantwoordelijken respectievelijk 'corresponding authors', aan te dringen op rectificatie van de publicatie zijn de belangen van de heer Faas niet rechtstreeks betrokken. De heer Faas stelt zich bij herhaling op het standpunt dat het zijn artikel is; bij wetenschappelijke publicaties als deze is echter altijd sprake van een 'team effort' waarbij volgens (inter)nationaal geaccepteerde richtlijnen is bepaald op welke wijze ieders bijdrage moet worden erkend. Degenen die – objectief bezien – een substantiële bijdrage hebben geleverd, worden vermeld als co-auteur. Dat dit laatste geldt voor de heer De Vries is op objectieve gronden, onder meer aan de hand van adviezen van onafhankelijke deskundigen, vastgesteld. Zijn belang bij rectificatie is duidelijk; het is echter niet duidelijk op welke wijze de belangen van de heer Faas rechtstreeks zijn betrokken bij rectificatie.

Het College van Bestuur gaf verder aan begrip te hebben voor de betrokkenheid die de heer Faas bij deze procedure voelt en voor het feit dat hij zich kennelijk niet kan vinden in de uitkomst. Dat op zichzelf maakt hem echter nog geen (derde-)belanghebbende in de zin van de Awb. Een andere opvatting zou toekomstige klachtenprocedures over een onterechte weigering van co-auteurschap ook onmogelijk uitvoerbaar maken, aangezien er meer dan honderd co-auteurs uit verschillende landen en van verschillende universiteiten bij een publicatie betrokken kunnen zijn. Daarom zijn de onderzoeksleiders en 'corresponding authors' in het algemeen als eindverantwoordelijke aanspreekpunt voor dit soort kwesties.

Verder liet het College van Bestuur weten dat de heer Y als 'corresponding author' aan het College van Bestuur heeft verzocht om de conclusies van het onderzoek aan de redactie van het tijdschrift te sturen om uit de impasse te raken. Aan dat verzoek is voldaan. Vanuit het College van Bestuur is geen opdracht of dienstbevel tot rectificatie gegeven. Daarbij wordt nog opgemerkt dat de heer Y op dat moment ook al in dienst was van een andere universiteit; van een dienstopdracht had ook al om die reden geen sprake kunnen zijn. Het College van Bestuur verwees naar een eerder bijgevoegde mailcorrespondentie waaruit in zijn visie blijkt dat op geen enkele manier druk is uitgeoefend. Benadrukt is dat de auteurs uiteindelijk verantwoordelijk zijn voor de juiste vermelding van alle co-auteurs.

Uit door het College van Bestuur meegezonden e-mails blijkt ten slotte nog dat de heer Y op 19 augustus 2016 aan onder meer de heer Faas heeft laten weten wat het advies van het LOWI was en dat het College van Bestuur dat had overgenomen. De heer Y zou dit verzoek (onder andere het opnemen van de extra co-auteur) dan ook spoedig indienen bij het tijdschrift. In reactie hierop liet de heer Faas weten het niet eens te zijn met het advies. Voor zover hij wist dient men bij het indienen van een artikel altijd aan te geven dat alle auteurs akkoord zijn. Als dit voor een corrigendum ook geldt was dat nu dus niet het geval van zijn kant. Bovendien: de LOWI-uitspraak 'de belanghebbenden hebben door de totstandkoming van het artikel onvoldoende te controleren verwijtbaar onzorgvuldig gehandeld' legde impliciet ook de schuld bij hemzelf. Hij was immers degene die in eerste instantie de co-auteurs had opgegeven.

Ook wees de heer Faas erop dat hij door het LOWI niet meer was geïnformeerd nadat hij een gesprek had gehad.

HET OORDEEL VAN DE NATIONALE OMBUDSMAN

De Nationale ombudsman toetst de gedraging van het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht aan het vereiste van fair play, dat inhoudt dat de overheid de burger de mogelijkheid geeft om zijn procedurele kansen te benutten en daarbij zorgt voor een eerlijke gang van zaken.

Centraal in deze zaak staat de rol van de heer Faas, de eerste auteur van het artikel. Was hij ook belanghebbende en had het College van Bestuur en/of de door het College ingestelde Commissie Wetenschappelijke Integriteit hem moeten betrekken in de behandeling van de klacht van de heer De Vries, zoals de heer Faas stelt? Of was hij geen belanghebbende bij de procedure en was er voor het College van Bestuur (en/of de commissie) dan ook geen aanleiding om hem hierin actief te betrekken, zoals het College van Bestuur de Nationale ombudsman heeft laten weten?

De basis voor behandeling van klachten over schending van de wetenschappelijke integriteit vormt de Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit, in dit geval die van de

Universiteit Utrecht. De regeling is gebaseerd op een landelijk model van de gezamenlijke universiteiten.

De regeling spreekt van 'klager' en 'beklaagde': degene die de melding doet en de medewerker over wiens gedraging een klacht is ingediend. De klacht wordt behandeld door de Commissie Wetenschappelijke Integriteit. Deze commissie 'hoort alle betrokkenen bij de klacht'. Het (aanvankelijk) oordeel van het College van Bestuur wordt naar klager en beklagden gezonden en ook alleen zij kunnen hierna het LOWI verzoeken om advies uit te brengen.

De heer Faas is door het College van Bestuur en door de commissie niet betrokken bij de behandeling van de klacht. Het LOWI heeft de heer Faas als informant gehoord.

Zoals het College van Bestuur heeft aangegeven, maakt de procedure bij het LOWI onderdeel uit van de klachtenprocedure 'wetenschappelijke integriteit'. Aangezien de heer Faas door het LOWI in de gelegenheid is gesteld zijn visie te geven, zou kunnen worden gesteld dat hij niet in zijn belangen is geschaad nu het College van Bestuur en/of de commissie hem niet ook om zijn visie hebben gevraagd. Toch wordt hiermee niet in alle gevallen een bevredigend resultaat bereikt. Het zijn immers alleen klager en beklagden die ervoor kunnen kiezen om het LOWI om advies te vragen. Zou de heer De Vries deze stap niet hebben gezet, dan zou dat ertoe hebben geleid dat de heer Faas op geen enkele wijze betrokken was geweest in de procedure. Hij had dan ook niet zijn visie kunnen geven op het nevenadvies om over te gaan tot correctie, een advies dat het College van Bestuur al in eerste instantie had gegeven en dat zeker ook de heer Faas aanging.

De Nationale ombudsman kan voorts niet meegaan in het beperkte belanghebbendebegrip dat het College van Bestuur hanteert. Anders dan het College heeft betoogd, kan verzoeker in zijn visie wel worden gezien als belanghebbende zoals bedoeld in artikel 1:2 Awb waar het gaat om het nevenadvies. Hier komt bij dat, gezien het laagdrempelige en informele karakter van het interne klachtrecht, de meer strikte kaders van artikel 1:2 Awb niet rechtstreeks toegepast dienen te worden. Het belanghebbendebegrip in het klachtrecht is, met andere woorden, ruimer dan dat van artikel 1:2 Awb. Het College van Bestuur heeft dat onvoldoende onderkend.

Hiernaast kan het vervullen van een rol als informant, naar het oordeel van de Nationale ombudsman, niet worden gelijkgesteld met het gehoord worden in een klachtenprocedure.

Nu de heer Faas eerste auteur was van het artikel heeft het College van Bestuur, naar het oordeel van de Nationale ombudsman, te weinig recht gedaan aan zijn specifieke belang bij de uitkomsten van de procedure.

De Nationale ombudsman acht de klacht op dit punt gegrond wegens strijd met het beginsel van fair play.

De rol van het College van Bestuur bij de correctie

De rol van het College van Bestuur bij het tot stand brengen van de correctie van het artikel maakte geen onderdeel uit van de klacht zoals de Nationale ombudsman die aan het begin van zijn onderzoek heeft geformuleerd. Nu zowel de heer Faas als het College van Bestuur hierop nader zijn ingegaan, heeft de Nationale ombudsman ervoor gekozen zich ook op dit punt uit te spreken.

De heer Faas heeft aangegeven dat het College van Bestuur een belangrijke rol heeft gespeeld bij het tot stand brengen van de correctie. In zijn visie ging het eerder om een opdracht aan de heren Y en Z dan om een aanbeveling om tot correctie over te gaan. Het College van Bestuur heeft de Nationale ombudsman laten weten dat dit niet zijn rol is en is geweest. De auteurs zijn verantwoordelijk voor de correcte vermelding van de co-auteurs. Hierbij moet rekening worden gehouden met de per vakdiscipline verschillende (internationale) normen en met de richtlijnen van het betrokken tijdschrift. De redactie van het tijdschrift bepaalt uiteindelijk of een correctie al dan niet bij een artikel wordt opgenomen.

De gang van zaken tijdens en na afloop van de klachtenprocedure bevestigt wat het College van Bestuur de Nationale ombudsman heeft laten weten. Dat het College van Bestuur op enig moment heeft geprobeerd druk uit te oefenen, is de Nationale ombudsman niet gebleken. Overigens lijkt het advies van het LOWI aan het College van Bestuur dwingender te zijn geformuleerd, te weten om het niet aan onderling overleg tussen betrokkenen over te laten hoe een en ander wordt rechtgezet, maar Y en Z expliciet te verzoeken om te zorgen voor een rectificatie van het artikel door de heer De Vries alsnog als co-auteur op te nemen. Het College van Bestuur heeft het gelaten bij 'een dringend beroep op alle betrokkenen'. Dat lijkt de Nationale ombudsman juist.

CONCLUSIE

De klacht over de onderzochte gedraging van het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht is gegrond wegens strijd met het vereiste van fair play.

Hiernaast heeft de Nationale ombudsman vastgesteld dat het College van Bestuur juist heeft gehandeld voor zover het de correctie van het artikel betrof.

AANBEVELING

De Nationale ombudsman beveelt het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht aan om de positie van een derde-belanghebbende bij de Klachtenprocedure Wetenschappelijke Integriteit beter te waarborgen en in overleg met de Commissie Wetenschappelijke Integriteit te bezien op welke wijze dit het beste kan worden bereikt.

De Nationale ombudsman,

A handwritten signature in blue ink that reads "Reinier van Zutphen". The signature is written in a cursive style with a large initial 'R'.

Reinier van Zutphen

Bijlage: verslag van bevindingen en relevante wet/regelgeving

WAT AAN DE KLACHT VOORAF GING

Een klacht over schending van de wetenschappelijke integriteit

In juli 2014 diende de heer De Vries een klacht in bij het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht. In zijn visie was sprake van schending van de wetenschappelijke integriteit door twee aan de Universiteit Utrecht verbonden hoogleraren, de heren Y en Z. De belangrijkste reden voor het indienen van deze klacht was dat de heer De Vries niet als co-auteur was vermeld bij een wetenschappelijk artikel dat als auteurs onder meer de heren Y en Z vermeldde en waarvan de heer Faas de eerste auteur was.

In februari 2015 gaf het College van Bestuur een voorlopig oordeel over de klacht. Aangehaald werd het advies dat de CWI had afgegeven. Hierin werd aangegeven dat beklagden, Y en Z, weliswaar niet zorgvuldig waren geweest door de bijdrage van de heer De Vries niet herkenbaar te vermelden, maar dat de zware kwalificatie 'schending van de wetenschappelijke integriteit' hier niet op zijn plaats was. Niet was komen vast te staan dat in dit geval evident sprake had moeten zijn van co-auteurschap. Ook was de CWI niet gebleken dat beklagden de bijdrage van klager opzettelijk hadden genegeerd. Op basis van dit advies oordeelde het College van Bestuur dat de klacht ongegrond was. Wel werden beklagden verzocht om het artikel te rectificeren op een wijze die recht zou doen aan de bijdrage van klager en om correctie van de onvolledige referentie aan een artikel in het desbetreffende tijdschrift. Verder verzocht het College van Bestuur beklagden om in voorkomende gevallen rekening te houden met de aanbeveling van de CWI om co-auteurs vooraf te betrekken bij de totstandkoming van een publicatie.

Onderzoek en advisering door het LOWI

De heer De Vries verzocht het LOWI hierna om een advies over dit aanvankelijk oordeel uit te brengen. Het LOWI stelde onderzoek in en nam in dat kader, in september 2015, contact op met de heer Faas om hem uit te nodigen voor een gesprek. Aangegeven werd onder meer dat het LOWI de heer Faas niet als belanghebbende zag omdat hij geen beklagde was. Wel wilde het LOWI graag een informatief gesprek met hem, nu hij co-auteur van het bewuste artikel was. Ook gaf het LOWI aan dat de relevante stukken, zoals het verzoekschrift, hem in strikte vertrouwelijkheid zouden worden toegezonden.

Het gesprek met de heer Faas vond in december 2015 plaats. Uit het verslag van dit gesprek blijkt onder meer wat het doel van het gesprek was, te weten ook de visie van de overige auteurs van het artikel te vernemen. Het LOWI zou hierna een advies geven; het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht kon dat opvolgen of naast zich neerleggen. Meestal wordt het opgevolgd, zo werd aangegeven.

In het gesprek gaf de heer Faas een toelichting op het proces. Kortgezegd was hij van mening dat de heer De Vries niet als co-auteur bij het bewuste artikel vermeld moest worden omdat hij voor dit artikel geen enkel experiment had gedaan; het werk was gedaan door een andere student die ook co-auteur was.

Het LOWI vatte het als volgt samen: de heer De Vries had een originele bijdrage gedaan die terechtgekomen was in een artikel waarin ook recht werd gedaan aan zijn idee en aan zijn werk. Dat gold ook voor een tweede artikel. Het derde artikel bouwde op deze twee andere artikelen voort in een periode waarin de heer De Vries niet meer actief betrokken was bij het onderzoek en waarbij het onderzoek door een andere student was gedaan.

Verder gaf het LOWI aan dat de experimenten in het derde artikel, volgens de heer De Vries, niet hadden kunnen worden uitgevoerd zonder zijn eerdere werk. Zonder dat werk was het artikel er niet geweest. De heer Faas bevestigde dit; wel vond hij dat dit nog geen co-auteurschap rechtvaardigde.

Ook gaf de heer Faas, daarnaar gevraagd, nog aan dat hij niet was gehoord door de CWI en/of door de adviseurs die bij de kwestie waren betrokken. Hij had nu wel de adviezen van de adviseurs gelezen. Hij kon zich hierin niet geheel vinden.

Begin 2016 informeerde de heer Faas bij het LOWI; hij had nog steeds niets gehoord over de verdere besluitvorming. Uit wat hij, via één van de andere betrokkenen, wel had gehoord kwam het beeld naar voren dat de heer De Vries hem van allerlei zaken beschuldigde. Hij voelde zich hierdoor aangevallen en zou graag nog reageren, te meer daar hij inmiddels wist dat het LOWI bepaalde informatie openbaar maakte en dat het zo soms zelfs in landelijke dagbladen terecht kwam.

Het LOWI liet hem hierop weten dat hij uitsluitend informant was geweest; van verdere betrokkenheid was dan ook geen sprake.

In augustus 2016 informeerde de heer Y enkele betrokkenen, waaronder de heer Faas, erover dat het LOWI uitspraak had gedaan. Het LOWI had aan het College van Bestuur geadviseerd om de heer De Vries op te nemen als co-auteur en de incorrecte referentie in het artikel aan te passen. Het College van Bestuur had ook al aangegeven dat advies over te zullen nemen. De heer Y zou nu spoedig dit verzoek indienen bij het tijdschrift.

Het oordeel van het College van Bestuur

Bij brief van 14 november 2016 gaf het College van Bestuur het definitieve oordeel over de klacht van de heer De Vries. Het haalde het advies van het LOWI aan, dat inhield dat de heer De Vries, door het bedenken, plannen en uitvoeren van een eerste proef die als basis had gediend voor het verdere werk van de onderzoeksgroep, een wezenlijke bijdrage had geleverd aan het artikel en – gelet op artikel 1.4 van de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening – dus ten onrechte niet was genoemd als co-auteur. Er was geen sprake van schending van de wetenschappelijke integriteit; wel hadden Y en Z verwijtbaar onzorgvuldig gehandeld doordat zij als leidinggevenden en senior-auteurs van het artikel de totstandkoming van het artikel en met name de voorgestelde keuze en volgorde van de verschillende auteurs onvoldoende hadden gecontroleerd. Het LOWI adviseerde het College van Bestuur om zijn besluit hierop aan te passen en ook om Y en Z expliciet te verzoeken om te zorgen voor rectificatie van het artikel, door klager alsnog op te nemen als co-auteur en daarnaast te zorgen voor correctie van een onvolledige referentie aan een artikel uit 2013.

Het College van Bestuur nam het oordeel over en deed hiernaast een dringend beroep op alle betrokkenen om te zorgen voor uitvoering van de rectificaties. Y en Z hadden hiertoe inmiddels ook al initiatief genomen, zo werd aangegeven.

Het besluit werd naar de heer De Vries en de heren Y en Z gezonden.

Wat hierna nog gebeurde

Eind november 2016 schreef de heer De Vries het College van Bestuur van de UU een e-mail. Hij liet, daarnaar gevraagd, weten geen toestemming te geven voor het ter beschikking stellen van het definitieve besluit van het College van Bestuur en/of het advies van het LOWI aan de heer Faas. Pas wanneer de heren Y en Z uitvoering aan de aanbevelingen hadden gegeven zou overwogen kunnen worden om derden inzage te geven. Zo zou kunnen worden voorkomen dat derden, zoals de heer Faas die als medeauteur een eigen belang had bij de zaak maar die door hem niet in de procedure was betrokken, zouden kunnen interfereren in de afhandeling. Ook een Wob-verzoek dat de heer Faas eventueel zou indienen zou het College van Bestuur moeten afwijzen, zo stelde de heer De Vries. Hij drong aan op een snelle afwikkeling.

Kort hierna stuurde de heer Y een mail over de kwestie naar het betreffende tijdschrift. Hij verzocht om correctie van een referentie en om het toevoegen van de heer De Vries aan de lijst van auteurs. Hij merkte hierbij nog op dat de heer Faas, eerste auteur van het artikel, het met het laatste niet eens was. Hij vond dat hij onvoldoende in de procedure betrokken was geweest en was het bovendien niet eens met de conclusie van het LOWI dat de bijdrage van de heer De Vries aan het artikel substantieel was geweest.

Op 15 februari 2017 stuurde het College van Bestuur per e-mail een brief aan het tijdschrift waarin onder meer werd aangegeven:

"At your request we hereby confirm that the LOWI concluded that there is no evidence of research misconduct in this case. However, based on the data provided by (de heer De Vries; N.o.), the LOWI also established that (de heer De Vries; N.o.) should have been included as a co-author. In its final decision, the Executive Board of Utrecht University followed the advice of the LOWI. It recommended the authors to correct the omission by including (de heer De Vries; N.o.) as a co-author of this article."

In een e-mail aan het College van Bestuur van 27 februari 2017 laat het tijdschrift weten:

"(...) As directed, we are looking to prepare a correction notice to update the authorship of (...). However we have also received an email from (de heer Faas; N.o.) (...) saying that he opposes the recommendation given because, in his opinion, he was not properly included in de review process. He has suggested that if the University refuses to re-open the process to include him then he will take his case before the National Ombudsman. He has therefore asked us not to issue a correction notice.

Therefore, I would be grateful if you could confirm whether we should still proceed with the planned action to issue the correction notice in this circumstance?"

In reactie hierop, een e-mail van 9 maart 2017, laat het College van Bestuur weten:

"(...) Just after receiving your e-mail, the Executive Board received a letter from (de heer Faas; N.o.), in which he complains about the process leading to the recommendation given by the Executive Board. I think the correct way to proceed is that the Executive Board handles this complaint first and will let you know afterwards if this brings any changes in the planned action."

Op 5 april 2017 laat het College van Bestuur het tijdschrift dan weten:

"(...) I hereby inform you that the Executive Board's review of the complaint from (de heer Faas; N.o.) did not bring any change in the recommendation given by the Executive Board to the authors of the article involved.

The authors are ultimately responsible for correctly including all coauthors. (...)"

Het tijdschrift geeft hierop nog aan:

"Thank you for this update. We will follow up with the authors of the published paper accordingly."

Op 18 mei 2017 ten slotte werd de heer Faas door het tijdschrift geïnformeerd over de aanpassing en de publicatie daarvan.

EEN KLACHT BIJ DE UNIVERSITEIT UTRECHT

Op 15 februari 2017 had de heer Faas inmiddels een klacht ingediend bij het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht over het definitieve oordeel van dit College. Hij gaf aan dat hij het College van Bestuur al eerder had gevraagd om inspraak in deze zaak, ook voor het definitieve besluit. Hij verwees naar e-mails hierover. Hierop was hem gemeld dat alleen de heer De Vries en de heren Y en Z hierin partij waren; het ging om gedragingen van Y en Z.

De heer Faas gaf aan te begrijpen dat hij niet noodzakelijkerwijs betrokken hoefde te worden bij de zaak voor zover het ging om mogelijke schending van de wetenschappelijke integriteit door Y en Z. Echter, het besluit bevatte ook het nevenadvies dat de heer De Vries ook als co-auteur van het artikel vermeld moest worden. Het College van Bestuur had aan de heren Y en Z de opdracht gegeven contact op te nemen met het desbetreffende tijdschrift en te verzoeken deze wijziging door te voeren. Hiervoor had hij toch zeker bij de zaak betrokken moeten worden, zodat eerst hoor en wederhoor kon plaatsvinden voordat het College van Bestuur tot besluitvorming overging. In zijn

visie was dit in strijd met het fair play-beginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Hij verzocht het College van Bestuur dan ook, het uitvoeren van het besluit te stoppen en het te heroverwegen.

DE REACTIE VAN DE UNIVERSITEIT UTRECHT

Het College van Bestuur gaf aan dat de klacht van de heer De Vries over de heren Y en Z conform de richtlijnen van de Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit van de Universiteit Utrecht was behandeld. De CWI had in deze zaak geoordeeld dat de heer Faas geen partij was, maar alleen de heer De Vries en de heren Y en Z. Alleen zij hoefden dus gehoord te worden.

Het CWI had advies uitgebracht aan het College van Bestuur dat vervolgens een aanvankelijk oordeel had vastgesteld. Hierop had de heer De Vries het LOWI verzocht advies uit te brengen over dat aanvankelijk oordeel. In het kader hiervan had het LOWI de heer Faas gehoord en hem en het College van Bestuur een verslag van dit horen toegezonden. Uit dit verslag bleek dat tijdens de hoorzitting uitgebreid aan de orde was geweest of de heer De Vries wel of niet co-auteur zou moeten zijn. De heer Faas had ook uitgebreid kunnen beargumenteren waarom hij vond dat de heer De Vries hierop geen recht had.

Het College van Bestuur had zich, voorafgaand aan het vaststellen van het definitieve oordeel, ervan vergewist of het advies van het LOWI op goede gronden tot stand was gekomen. Daarbij was vastgesteld dat alle betrokken auteurs, waaronder de heer Faas, door het LOWI waren gehoord. Daarom was het College van Bestuur van mening dat aan het beginsel van hoor en wederhoor was voldaan. De klacht van de heer Faas werd ongegrond verklaard.

EEN KLACHT BIJ DE NATIONALE OMBUDSMAN

De heer Faas was nog steeds van mening dat het College van Bestuur hem niet op de juiste manier bij de klachtenprocedure had betrokken. Het College van Bestuur stelde dat hij geen partij dan wel belanghebbende was in deze procedure, waardoor er geen sprake was geweest van fair play. Ook was het College van Bestuur, na herhaaldelijke verzoeken van hem, blijven weigeren om hem zelfs maar te informeren over het proces en de uitkomst.

Noch de CWI, noch het College van Bestuur had contact met hem opgenomen over deze procedure en ook had het College van Bestuur hem niet het besluit toegestuurd terwijl hij duidelijk wel belanghebbende was in de zin van artikel 1:2 Awb. Verder gaf hij aan dat hij in februari 2016 nog contact had opgenomen met het LOWI om te laten weten dat hij de mogelijkheid wilde hebben om verdere input te geven nu de procedure doorliep. Het LOWI had hem echter laten weten dat dat niet mogelijk was. Hij voegde nog toe dat hij dit gebrek aan de mogelijkheid om input te geven ook meerdere malen had gemeld aan het

College van Bestuur. Verder wees hij erop dat het College van Bestuur hem ook niet het besluit had gestuurd, dit terwijl hij hierom meerdere keren had verzocht.

Hij had de indruk dat het College van Bestuur zich had laten beïnvloeden door de heer De Vries, die immers had aangegeven niet te willen dat het besluit naar hem werd gestuurd.

Toen de procedure was afgerond had het College van Bestuur aan de heren Y en Z laten weten dat ze er bij de uitgever van het tijdschrift op moesten aandringen dat de heer De Vries als co-auteur bij het artikel zou worden toegevoegd en dat er bij weigering een dienstopdracht zou volgen. Dat laatste was hem verteld door de heer Y en was in de visie van de heer Faas bevestigd in een e-mail aan hem van 7 januari 2018. Hij wees in dit verband ook nog op andere e-mails, zoals een mail waaruit bleek dat het College van Bestuur zelf bij het tijdschrift had aangedrongen op rectificatie.

Hij had de kwestie voorgelegd aan de bestuursrechter, maar die had zich onbevoegd verklaard omdat het een gedraging van een bestuursorgaan betrof waartegen geen beroep openstaat. Hij hoopte dat de Nationale ombudsman zich wel over zijn klacht kon uitspreken.

De Nationale ombudsman besloot, onderzoek te doen naar de klacht van de heer Faas. Hij legde de klacht en enkele nadere vragen voor aan het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht.

DE REACTIE VAN DE UNIVERSITEIT UTRECHT OP HET VERZOEK VAN DE NATIONALE OMBUDSMAN

Het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht wees erop dat de heer Faas niet de enige auteur van de bewuste publicatie was; er waren ook nog twee professoren en een student bij betrokken geweest. De heer Y was de zogenoemde 'corresponding author' van het artikel en hij was in die hoedanigheid als senioronderzoeker en supervisor verantwoordelijk voor het proces van indiening van het manuscript tot aan de publicatie.

Vervolgens beschreef het College van Bestuur de klachtenprocedure en de rol van het LOWI daarin. De heer De Vries had gebruik gemaakt van zijn recht om een second opinion over de klacht te vragen aan het LOWI. In de LOWI-procedure zijn partij degene die het LOWI om een second opinion vraagt en het College van Bestuur. De andere oorspronkelijke partij in de klachtenprocedure wordt door het LOWI behandeld als belanghebbende. Het LOWI heeft op zijn beurt de zaak opnieuw onderzocht en heeft in dat kader naast een hoorzitting waarin partijen werden gehoord ook enkele informatieve gesprekken gehouden, onder andere met de heer Faas.

In deze klachtenprocedure was de heer Faas klager noch beklagde. Hij is wel een van de auteurs van het artikel. Onder meer in zijn klacht van 15 februari 2017 aan het College van Bestuur geeft de heer Faas zelf aan dat hij begrijpt dat hij niet noodzakelijk betrokken diende te worden bij de procedure over de mogelijke schending van de wetenschappelijke integriteit door de heren Y en Z. Hij was wel van mening dat hij als co-auteur in de procedure gehoord had moeten worden over het advies om te zorgen voor rectificatie van het artikel.

Het College van Bestuur constateerde dat het LOWI de heer Faas tijdens het informatieve gesprek op 9 december 2015 over het co-auteurschap van de heer De Vries had gehoord. Uit het verslag van het horen bleek dat de heer Faas onder meer beschikte over de adviezen van de geraadpleegde onafhankelijke deskundigen en dat hij op die documenten heeft kunnen reageren. Hij heeft bij dit gesprek ook zijn eigen visie kunnen beargumenteren. Het LOWI is bovendien transparant geweest over de rol van de heer Faas als co-auteur en als informant in deze procedure. Het is verder van belang dat de klachtenprocedure pas is afgerond als het College van Bestuur een definitief oordeel heeft gegeven over de klacht. De procedure bij het LOWI maakt dus onderdeel uit van de klachtafhandeling door het College van Bestuur, zo benadrukte het College.

Uit het voorgaande blijkt dat de heer Faas, voordat het College van Bestuur het definitieve oordeel gaf, wel degelijk is gehoord over het co-auteurschap van de heer De Vries. Dat hij het kennelijk niet eens is met de uitkomst van het onderzoek door het LOWI doet daar niet aan af, zo gaf het College van Bestuur aan.

Ook ging het College van Bestuur nader in op het co-auteurschap en de verantwoordelijkheid voor correcte vermelding hiervan. Hij benadrukte dat het College van Bestuur de hoogleraren die beklagden waren in de klachtprocedure wetenschappelijke integriteit niet heeft opgedragen om een verzoek tot rectificatie in te

dienen bij het tijdschrift. Daartoe is het College überhaupt niet bevoegd. Het wijzigen van co-auteurs is uitsluitend een aangelegenheid tussen de auteurs en de redactie van het desbetreffende tijdschrift. De auteurs zijn zelf verantwoordelijk voor de correcte vermelding van de co-auteurs, met inachtneming van de per vakdiscipline verschillende (internationale) normen die daarvoor gelden en met inachtneming van de richtlijnen van het betrokken tijdschrift. De redactie van het tijdschrift bepaalt uiteindelijk of een correctie al dan niet bij een artikel wordt opgenomen. Het College van Bestuur heeft, in navolging van het advies van het LOWI, dan ook slechts aan de auteurs verzocht om de rectificatie aan de redactie van het tijdschrift voor te leggen en om het College van Bestuur op de hoogte te houden van de voortgang.

Auteurs dienen onderling overeenstemming te bereiken over wijzigingen in een tijdschriftartikel. Aangezien de heer Faas niet wilde instemmen met de rectificatie ontstond een patstelling. Op aangeven van de redactie van het tijdschrift heeft de heer Y als 'corresponding author' van het artikel vervolgens per mail van 30 januari 2017 aan het College van Bestuur verzocht om een brief aan het tijdschrift te sturen met de bevindingen van het onderzoek. De heer Faas is in de cc van deze mail opgenomen.

Het College van Bestuur heeft voldaan aan het verzoek van de heer Y. In de brief aan de redactie is duidelijk aangegeven dat het College van Bestuur op basis van het onderzoek door het LOWI aan de auteurs de aanbeveling heeft gedaan ("recommended the authors") om de omissie te corrigeren door de heer De Vries in het artikel als co-auteur te vermelden. Ook uit deze brief blijkt dat geen sprake is van een opdracht van het College van Bestuur aan de auteurs of aan de redactie van het tijdschrift. De redactie van het tijdschrift heeft vervolgens zelf besloten om de correctie door te voeren, zo besloot het College van Bestuur zijn reactie op dit punt.

In reactie op de vraag van de ombudsman of het College van Bestuur de heer Faas op enige wijze in de door de heer De Vries ingestelde procedure had betrokken, gaf het College van Bestuur aan dat hij door het LOWI was gehoord over het co-auteurschap van de heer De Vries. Het LOWI treedt op als adviseur van het College van Bestuur. Voordat het definitieve oordeel werd gegeven had het College van Bestuur zich ervan vergewist dat het onderzoek door het LOWI op zorgvuldige wijze had plaatsgevonden.

Ook vroeg de Nationale ombudsman het College van Bestuur of het inderdaad zo was dat het aanvankelijke en definitieve oordeel niet mede aan de heer Faas waren gericht. Het College van Bestuur reageerde hierop bevestigend. De heer Faas was beklagde noch klager. Hij had op verzoek van het LOWI informatie aangeleverd maar was daarmee geen partij bij de klachtenprocedure. Die betrof immers de vraag of de heren Y en Z de wetenschappelijke integriteit hadden geschonden. Het staat het College van Bestuur niet vrij om de adviezen en de daarop gebaseerde oordelen aan anderen dan de direct betrokkenen (klager en beklagde) toe te sturen. Deze stukken gaan ook niet naar anderen die informatie aanleveren, zoals in dit geval bijvoorbeeld de geraadpleegde deskundigen.

In de visie van het College van Bestuur was de heer Faas informant voor het LOWI; hij had daarom ook de door de deskundigen uitgebrachte adviezen gekregen en kon hierop reageren.

Ook wilde de Nationale ombudsman van het College van Bestuur weten wie, in zijn visie, aangesproken konden worden op het al dan niet opvolgen van het verzoek om het co-auteurschap aan te laten passen.

Het College van Bestuur kan de auteurs niet dwingen, maar alleen verzoeken om een artikel te corrigeren, zo gaf het aan. Alle auteurs zijn zelf verantwoordelijk voor en aanspreekbaar op het correct vermelden van al diegenen die een relevante bijdrage hebben geleverd aan de totstandkoming van een wetenschappelijk artikel. Als zij dat niet doen, dan kan dat schending van de wetenschappelijke integriteit opleveren, zeker als een correcte vermelding bewust achterwege blijft. De redactie van het tijdschrift heeft uiteindelijk het laatste woord over het opnemen van een correctie bij een artikel.

Discussies over co-auteurschap doen zich in de wetenschappelijke wereld veelvuldig voor. De richtlijnen voor de vermelding als co-auteur verschillen per vakgebied. Dit was voor de CWI ook de reden voor het inschakelen van onafhankelijke deskundigen in het betrokken vakgebied. Naast algemene normen van wetenschappelijke integriteit zoals deze onder meer zijn vastgelegd in de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening en de European Code of Conduct for Research Integrity (ALLEA Code), zijn de richtlijnen van de betrokken wetenschappelijke uitgevers van belang, in dit geval de richtlijnen van de Royal Society of Chemistry. Het College van Bestuur verwees de Nationale ombudsman ook naar deze laatste richtlijnen.

Ook wilde de Nationale ombudsman meer weten over het feit dat de heer De Vries het College van Bestuur in november 2016 nadrukkelijk had verzocht het definitieve besluit niet aan de heer Faas beschikbaar te stellen. Had deze mail inderdaad mede tot gevolg gehad dat de heer Faas niet de definitieve beslissing had ontvangen? Het College van Bestuur gaf hierop aan niet gerechtigd te zijn om processtukken uit klachtenprocedures toe te sturen aan anderen dan de direct betrokken partijen (klager en beklaagde). Het gaat immers om (privacy)gevoelige gegevens van onder meer de universitaire medewerkers en/of studenten. Dit kan zeker niet als deze partijen geen toestemming verlenen voor het toesturen van deze stukken. Zoals uit de door de ombudsman aangehaalde mail blijkt, had de heer De Vries expliciet toestemming geweigerd.

Ten slotte gaf het College van Bestuur, daarnaar gevraagd, aan van mening te zijn en te blijven dat uit privacyoverwegingen alleen de direct betrokken partijen (klager en beklaagde) bij een onderzoek naar een klacht kunnen en moeten beschikken over alle processtukken, waaronder de onderzoeksbevindingen en mogelijke niet-rechtspositionele maatregelen die het College van Bestuur naar aanleiding van het onderzoek neemt. Documenten betreffende eventuele rechtspositionele maatregelen behoren uiteraard enkel te worden gedeeld met de werknemer die het betreft. Wel wees het College van Bestuur erop dat van alle onderzochte klachten een geanonimiseerde versie van de belangrijkste documenten wordt gepubliceerd op de websites van de Vereniging van Nederlandse Universiteiten (VSNU) en het LOWI, opdat anderen daarvan kennis kunnen nemen en daarvan kunnen leren.

Het College van Bestuur achtte de klacht van de heer Faas ongegrond. Zoals hij zelf terecht aangaf, was hij geen partij bij de klachtenprocedure wetenschappelijke integriteit.

Tijdens deze klachtenprocedure is hij niettemin in de gelegenheid gesteld om zijn visie op het co-auteurschap van de heer De Vries te geven en om te reageren op de adviezen van de geraadpleegde onafhankelijke deskundigen hierover.

Na het definitieve oordeel van het College van Bestuur was het aan de auteurs zelf om, in overleg met de redactie van het tijdschrift, de heer De Vries alsnog als co-auteur op te nemen. Van de vier betrokken co-auteurs bleef alleen de heer Faas zich hiertegen verzetten. Op uitdrukkelijk verzoek van de 'corresponding author', de heer Y, heeft het College van Bestuur de brief van 13 februari 2017 aan de redactie van het tijdschrift toegestuurd om de patstelling te doorbreken waar de auteurs zelf – vanwege de weigering van de heer Faas – niet uit konden komen. Het was immers in ieders belang dat deze kwestie tot een oplossing kwam. De redactie van het tijdschrift heeft vervolgens besloten om de correctie op te nemen, waarmee de zaak is afgedaan.

Het College van Bestuur meent op deze wijze op een behoorlijke manier te zijn omgegaan met de belangen van alle betrokkenen.

Het College van Bestuur stuurde ook nog afschriften van stukken mee. Hieruit bleek onder meer nog het volgende.

In november 2016 informeerde de heer Y het tijdschrift over de kwestie en verzocht hij het tijdschrift tot correctie over te gaan van een referentie en van het auteurschap van het bewuste artikel. Hij gaf ook aan dat de eerste auteur, de heer Faas, niet instemde met het verzoek.

In reactie hierop gaf het desbetreffende tijdschrift aan, graag een bevestiging van de aanbeveling te ontvangen van het College van Bestuur. Wanneer deze bevestiging was ontvangen zou de volgende stap zijn het informeren van de betrokken auteurs en daarna zou publicatie kunnen plaatsvinden.

De heer Y verzocht het College van Bestuur hierna deze brief naar het tijdschrift te sturen.

Ook stuurde het College van Bestuur een afschrift van de correctie van het tijdschrift mee. Hieruit blijkt dat de heer De Vries als derde auteur werd genoemd.

Verder stuurde het College van Bestuur de Nationale ombudsman het verslag van de hoorzitting die had plaatsgevonden bij de behandeling van de klacht van de heer Faas door het College van Bestuur. In dit verslag wordt het standpunt van de heer Faas aangehaald. Hij bevestigt dat hij is gehoord door het LOWI maar hij vindt dat dit onvoldoende is. Hij had door het College van Bestuur zelf als belanghebbende gehoord moeten worden met betrekking tot het nevenadvies over het co-auteurschap van de heer De Vries. Dat staat los van de beoordeling van de klacht over mogelijke schending van de wetenschappelijke integriteit door de heren Y en Z.

HET ADVIES VAN HET LOWI

Op de website van het LOWI is het door het LOWI in deze zaak afgegeven advies gepubliceerd. De onderstaande informatie is hieraan ontleend.

Het LOWI kwam tot de conclusie dat de heer De Vries geen bijdrage had geleverd aan het artikel door ten behoeve daarvan tekstdelen te schrijven. Dit is gebeurd door de heer Faas en diens concept is van commentaar voorzien door de leden van de staf, met name Y en Z. Verder is het merendeel van de experimenten ten behoeve van het artikel uitgevoerd door een (andere) student. Dit gebeurde onder supervisie van de heer Faas.

De heer De Vries stelde echter dat hij het initiële experiment, dat vooraf ging aan de experimenten van de student en daardoor ten grondslag heeft gelegen aan een deel van het artikel, heeft bedacht en uitgevoerd en dat de heer Faas van (de uitkomst van) dit experiment op de hoogte was.

Het LOWI kon de heer De Vries hierin volgen. Zijn bijdrage aan het artikel bestond uit het bedenken en plannen en het uitvoeren van een eerste proef, die als basis voor het verdere werk heeft gediend. De vervolgvraag was of deze bijdrage ook een wezenlijke bijdrage aan het artikel was. Het LOWI volgde hierin met name deskundige 2 en kwam tot de conclusie dat de heer De Vries een wezenlijke bijdrage had geleverd aan het artikel. Volgens de vaste lijn uit de eerdere LOWI-adviezen, had hij dan ook moeten worden opgenomen als co-auteur.

Nu het LOWI van oordeel was dat de heer De Vries met zijn initiële experiment een wezenlijke bijdrage had geleverd aan het bewuste artikel en ten onrechte niet was genoemd als co-auteur, was dan ook niet voldaan aan de verplichting die volgt uit artikel 1.4 van de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening om bij wetenschappelijke publicaties eerlijk en fair de wezenlijke (wetenschappelijke) bijdragen van andere wetenschapsbeoefenaren, waaronder ook studenten, te erkennen en herkenbaar tot uitdrukking te brengen. De heren Y en X hebben door de totstandkoming van het artikel onvoldoende te controleren verwijtbaar onzorgvuldig gehandeld.

Het LOWI adviseert het College van Bestuur om het definitieve besluit aan te passen overeenkomstig bovenvermeld oordeel. Het LOWI adviseert het College van Bestuur ook om het niet aan onderling overleg tussen betrokkenen over te laten hoe een en ander wordt rechtgezet, maar Y en Z expliciet te verzoeken om te zorgen voor een rectificatie van het artikel door de heer De Vries alsnog als co-auteur op te nemen en daarnaast, zoals al in het voorlopig besluit staat verwoord, voor correctie van de onvolledige referentie aan het artikel 2013 te zorgen.

REACTIE VOORGELEGD AAN DE HEER FAAS

De heer Faas ontving een afschrift van de reactie die het College van Bestuur de Nationale ombudsman stuurde. In zijn visie waren in de reactie diverse onjuistheden opgenomen. De belangrijkste somde hij op.

Zijn reactie hierop, door de Nationale ombudsman ontvangen op 31 augustus 2018, is hierna deels opgenomen. De schuin weergegeven passages zijn citaten uit de reactie van het College van Bestuur.

"Anders dan in uw brief van 4 april 2018 is vermeld, is (de heer Faas; N.o.) dus niet de enige auteur van deze publicatie."

Reactie: Het moge duidelijk zijn dat ik degene ben die dit artikel heeft geschreven; in die zin ben ik de auteur en betreft het dus mijn artikel. Dit artikel is ook een hoofdstuk uit mijn PhD thesis. Ik kan dit wanneer nodig ook gemakkelijk aantonen met de originele documenten. De heren (Y en Z; N.o.) zullen dit ook niet bestrijden.

"Het College van Bestuur heeft, rekening houdend met het advies van het LOWI, op 14 november 2016 in zijn definitieve besluit de klacht ongegrond verklaard en een dringend beroep gedaan op alle betrokkenen om te bewerkstelligen dat de heer (De Vries; N.o.) alsnog wordt genoemd als co-auteur."

Reactie: Het College van Bestuur (CvB) heeft nooit een beroep om mij gedaan, sterker nog het CvB heeft altijd geweigerd om mij het besluit van 14 november toe te sturen. Ook heeft het CvB (...) al voor het publiceren van het besluit van 14 november 2016 contact gehad met (de heer Z; N.o.) om er voor te zorgen dat de gevraagde rectificatie er zou komen. Het CvB heeft zich actief ingezet om de uitvoering van haar besluit van 14 november 2016 tot stand te brengen. Dat heb ik reeds eerder aangetoond (...). Deze dwang van het CvB is een schending van de wetenschappelijke onafhankelijkheid. Er is hierbij ook gesproken over een dienstopdracht. De heer (Y; N.o.) heeft hier later over gezegd: "Ik had de term 'dienstbevel' opgevat als wens van 'hogere hand' om te corrigeren" (...).

"In deze klachtenprocedure was (de heer Faas; N.o.) klager noch beklagde."

Reactie: Hier probeert men zich steeds achter te verstoppen.

Het proces ging deels over vermeende schending van wetenschappelijke integriteit door (Y en Z; N.o.) waarbij ik geen partij ben. Maar feit is dat het proces ook ging over het toevoegen van een auteur aan mijn artikel waarbij ik dus weldegelijk partij/belanghebbende had moeten zijn en niet slechts verhoord had moeten worden.

"Hij is wel van mening dat hij als co-auteur in de procedure gehoord had moeten worden."

Reactie: Ik had evenveel rechten moeten hebben als de overige betrokkenen. Het ging tenslotte over het door mij geschreven artikel.

“Het LOWI is bovendien transparant geweest over de rol van de heer (Faas; N.o.) als co-auteur en als informant in deze procedure”

Reactie: Er kan geen sprake zijn van een eerlijk proces omdat ik niet bij het proces betrokken ben. Dat had het CWI en later het LOWI wel moeten doen. Het LOWI had mij dan ook als volgens haar eigen reglement als belanghebbende moeten aanmerken (...). Dat het LOWI “transparant” is geweest over mijn rol als informant doet hier niet aan af (dit is ook als voldongen feit gepresenteerd maar dat maakt het nog niet correct). Uiteindelijk oordeelt het CvB over mijn artikel zonder mij bij het proces te betrekken waardoor ik niet tot nauwelijks mijn standpunt en bewijsvoering naar voren heb kunnen brengen.

“Wij hechten eraan om te benadrukken dat het College van Bestuur de hoogleraren die beklaagd waren in de klachtprocedure wetenschappelijke integriteit niet heeft opgedragen om een verzoek tot rectificatie in te dienen bij het tijdschrift.”

Reactie: Dit is niet waar. Zoals ik hierboven heb duidelijk gemaakt heeft het CvB dit dus de facto wel gedaan. Het is hier ook niet bij gebleven en het CvB heeft daarna ook zelf nog contact opgenomen met de uitgever om de rectificatie tot stand te brengen!

Het CvB heeft hiermee gehoor gegeven aan het definitieve oordeel van het LOWI. Hierin staat dat het "niet aan de betrokkenen zelf moeten worden overgelaten hoe het een en ander wordt rechtgezet". Zoals gezegd in haar besluit van 14 november 2016 heeft het CvB dit overgenomen.

“De redactie van het tijdschrift bepaalt uiteindelijk of een correctie al dan niet bij een artikel wordt opgenomen”

Reactie: Het tijdschrift heeft pas de correctie opgenomen na de correspondentie met het CvB. Het is duidelijk dat de rectificatie naar aanleiding van de brief van het CvB is opgenomen. Het CvB had zich hier nooit mee mogen bemoeien.

“Het college van Bestuur heeft voldaan aan het verzoek van (de heer Y; N.o.).”

Reactie: Dit is natuurlijk de omgekeerde wereld. Het CvB heeft eerst zelf (de heer Y; N.o.) opgedragen om voor deze rectificatie te zorgen. Het CvB had überhaupt niet met de uitgever over deze zaak mogen corresponderen.

“Ook uit deze brief blijkt dat geen sprake is van een opdracht van het College van Bestuur aan de auteurs of aan de redactie van het tijdschrift.”

Reactie: Het CvB heeft zich actief ingezet om de rectificatie er doorheen te drukken. Eerst door het onzorgvuldige besluit van het LOWI over te nemen en de hoogleraren te dwingen om bij het tijdschrift om een rectificatie aan te vragen, daarna door zelf een brief

te sturen naar het tijdschrift (d.w.z de uitgever) waarin men bevestigt dat (de heer De Vries; N.o.) co-auteur zou moeten zijn.

“De redactie van het tijdschrift heeft zelf besloten om de correctie door te voeren”

Reactie: De redactie heeft de correctie doorgevoerd, maar dit is gedaan op voorspraak van het CvB, eerst via de professoren en later via een eigen brief. Het tijdschrift heeft zelf geen feiten onderzoek gedaan.

“Het College van Bestuur stelt dat (de heer Faas; N.o.) in de klachtenprocedure door het LOWI is gehoord en dat daarmee is voldaan aan het beginsel van hoor en wederhoor”

Reactie: Ik heb de UU al vele malen proberen duidelijk te maken dat er hier geen sprake is van een eerlijk proces (...).

Nogmaals voor de duidelijkheid: Er was hier geen sprake van een werkelijke hoorzitting, noch van de mogelijkheid tot uitgebreide argumentatie. Zoals het LOWI zelf aangeeft betrof het hier slechts een informatief gesprek wat in de praktijk meer neerkwam op een verhoor. Naast ikzelf waren enkel leden van het LOWI aanwezig, de overige belanghebbende waren niet aanwezig.

Dit informatieve gesprek van slechts een half uur heeft plaatsgevonden in een procedure die heeft gelopen van juli 2014 tot november 2016. Gedurende die tijd zijn er vele hoorzitting en briefwisselingen geweest waar ik niet bij was en niet op heb kunnen reageren. Ik heb gedurende het proces überhaupt nooit de mogelijkheid gehad schriftelijk te reageren.

– Na het informatieve gesprek op 9 december 2015 heeft de procedure dus ook nog bijna 11 maanden doorgelopen. Uit het definitieve verlag van het LOWI blijkt ook dat de ontwikkelingen die in de periode na het informatieve gesprek cruciaal zijn geweest voor het uiteindelijke besluit van het LOWI.

- Toen bleek dat de procedure bij het LOWI na dit informatieve gesprek gewoon verder ging heb ik om inspraak gevraagd bij het LOWI. Dit verzoek is afgewezen en ik heb het CvB hiervan op de hoogte gesteld. Ook heb ik direct bij het CvB om inspraak gevraagd, dit verzoek is ook afgewezen (...).

Verder was het vooraf niet duidelijk gemaakt aan mij dat de zaak ging over het aanpassen van het auteurschap van mijn artikel naast de vermeende schending van de wetenschappelijke integriteit door (de heren Y en Z; N.o.). Het LOWI had mij dan ook volgens haar eigen reglement als belanghebbende moeten aanmerken (...).

Tot slot wil ik nogmaals opmerken dat de UU stelselmatig heeft geweigerd mij belangrijke documenten te doen toekomen of mij überhaupt op de hoogte te brengen van lopende procedures.

Ik heb dit ook aangegeven tijdens de hoorzitting van 11 april 2017 (de heer Faas geeft hier vervolgens een deel van een transcriptie van bedoelde hoorzitting mee, door hemzelf gemaakt vanaf een met toestemming gemaakte opname; N.o.)."

“Alvorens het definitieve oordeel te geven over de klacht op basis van het advies van het LOWI, heeft het College van Bestuur zich ervan vergewist dat het onderzoek door het LOWI op zorgvuldige wijze heeft plaatsgevonden.

Reactie: Hoe dan? Uit niets blijkt dit. Men had mij bij het proces moeten betrekken als belanghebbende en niet pas toen de zaak bij het LOWI lag als informant. Ook volgende het reglement van het LOWI had ik als belanghebbende aangemerkt moeten worden. Hiermee ben ik dus wel een direct betrokken partij, dat beseft het CvB zich uiteraard ook maar men heeft hier bewust niet naar gehandeld.

Feit is dat het LOWI in haar advies van 14 juli 2016 constateert dat (de heren Y en Z; N.o.) de gang van zaken meer op afstand volgden. Nu ik, in tegenstelling tot (de heer De Vries; N.o.), niet de mogelijkheid heb gehad om schriftelijk te reageren, bewijsstukken in te dienen en om alle stukken in te zien (en erop te reageren) heeft het LOWI op basis van het zeer eenzijdige beeld van (de heer De Vries; N.o.) een besluit genomen.

“(De heer Faas; N.o.) was daarmee geen partij bij de klachtenprocedure, die immers de vraag betrof of (de heren Y en Z) de wetenschappelijke integriteit hadden geschonden.”

Reactie: Dit is niet juist omdat het CvB in een nevenbesluit heeft besloten dat (de heer De Vries; N.o.) op mijn artikel moet worden toegevoegd als coauteur. Het betrof dus ook de vraag of (de heer De Vries; N.o.) als auteur op het artikel opgenomen had moeten worden.

(...)

“Dit was voor de CWI ook de reden voor het inschakelen van onafhankelijke deskundigen in het betrokken vakgebied.”

Reactie: Er zijn 2 deskundigen gevraagd waarvan er één een rectificatie niet nodig vond!

(...)

“Wij constateren dat van de vier betrokken co-auteurs alleen (de heer Faas; N.o.) zich hiertegen bleef verzetten.”

Het CvB impliceert hier dat de overige auteurs het eens zijn met de rectificatie. Dit is niet waar. Zowel (de heer Y als de heer Z; N.o.) vinden niet dat (de heer De Vries; N.o.) co-auteur had moeten zijn. Het CvB heeft hun echter geen keus gelaten. Overig auteur (...) was een destijds een Bsc student en heeft niet om de rectificatie gevraagd, hij heeft zich er enkel niet actief tegen verzet.

Ook is het niet zo raar dat ik mij blijf verzetten tegen een beslissing die buiten mij om is genomen.

“Het College van Bestuur meent op deze wijze op een behoorlijk manier te zijn omgegaan met de belangen van alle betrokkenen.”

Reactie: Er is absoluut niets behoorlijk aan de manier waarom het CvB met mijn belangen is omgegaan. Sterker nog, men heeft mij stelselmatig genegeerd. Dat het CvB dit durft te beweren is dan ook diep triest.

Samenvatting:

De brief van het CvB van de UU staat vol onjuistheden. De houding van de UU blijft doorspekt van arrogantie en ze gaan verder met dezelfde tactiek die ze al jaren hanteren; aan de ene kant proberen mijn input zoveel mogelijk te beperken en te ontkennen dat ik bij de procedure betrokken had moeten worden (als partij/belanghebbende) terwijl ze aan de andere kant doen alsof ik alle mogelijkheid heb gehad input te geven op basis van een enkel informatief gesprek bij het LOWI wat in de praktijk neerkwam op een verhoor, en waar men mijn bedrage selectief heeft gebruikt om tot een gewenste uitspraak te komen."

NADERE REACTIES

Het College van Bestuur liet de Nationale ombudsman, daarnaar gevraagd, nog weten dat de heer Faas, nadat hij bij het College van Bestuur een klacht had ingediend, op 24 maart 2017 is gehoord. Pas na dit horen heeft het College van Bestuur de definitieve bevestiging aan het tijdschrift verzonden, te weten op 5 april 2017. Het College van Bestuur verwijst in dit verband naar de mailwisseling die destijds heeft plaatsgevonden. Deze mailwisseling is door de Nationale ombudsman opgenomen in het verslag van bevindingen. Het gaat om e-mails die in de periode 15 februari 2017 – 7 april 2017 zijn gewisseld tussen het College van Bestuur en de redactie van het tijdschrift.

Verder wilde het College van Bestuur aan zijn eerdere reactie nog toevoegen dat de heer Faas, bij de interne klachtenprocedure, ook niet nader had onderbouwd welke informatie na de hoorzitting bij het LOWI volgens hem ontbrak.

Ook gaf het College van Bestuur nog een reactie op hetgeen de heer Faas met zijn brief van 31 augustus had laten weten. Het College van Bestuur gaf aan niet meer op alle argumenten te zullen reageren, omdat dat tot een herhaling van zetten zou leiden. Dat mogelijk niet op alle onderdelen werd ingegaan, betekende niet dat werd ingestemd met de niet besproken stellingen van de heer Faas.

Het College van Bestuur benadrukte nogmaals dat de heer Faas geen (derde)belanghebbende was in de klachtenprocedure Wetenschappelijke Integriteit. Volgens artikel 1:2 Awb is een belanghebbende degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken. De heer Faas voldoet hier niet aan; de klacht was nadrukkelijk gericht tegen de heren Y en Z, als onderzoeksleiders en eindverantwoordelijken voor de publicatie. Zij waren ook de leidinggevenden van de heer Faas. In de klachtenprocedure is geen enkel oordeel gegeven over het handelen van de heer Faas. Zijn belangen zijn dan ook niet rechtstreeks geraakt. Zoals artikel 9:10 van de Awb voorschrijft, zijn de klager en degene op wiens gedraging de klacht betrekking had in deze procedure gehoord. Het LOWI heeft de heer Faas terecht aangemerkt als informant.

Ook bij het nevenadvies van het LOWI om bij de beklaagden, als eindverantwoordelijke respectievelijk 'corresponding authors', aan te dringen op rectificatie van de publicatie zijn de belangen van de heer Faas niet rechtstreeks betrokken. De heer Faas stelt zich bij herhaling op het standpunt dat het zijn artikel is; bij wetenschappelijke publicaties als deze is echter altijd sprake van een 'team effort' waarbij volgens (inter)nationaal geaccepteerde richtlijnen is bepaald op welke wijze ieders bijdrage moet worden erkend. Degenen die – objectief bezien – een substantiële bijdrage hebben geleverd, worden vermeld als co-auteur. Dat dit laatste geldt voor de heer De Vries is op objectieve gronden, onder meer aan de hand van adviezen van onafhankelijke deskundigen, vastgesteld. Zijn belang bij rectificatie is duidelijk; het is echter niet duidelijk op welke wijze de belangen van de heer Faas rechtstreeks zijn betrokken bij rectificatie.

Het College van Bestuur gaf verder aan, begrip te hebben voor de betrokkenheid die de heer Faas bij deze procedure voelt en voor het feit dat hij zich kennelijk niet kan vinden in de uitkomst. Dat op zichzelf maakt hem echter nog geen (derde-)belanghebbende in de zin van de Awb. Een andere opvatting zou toekomstige klachtenprocedures over een onterechte weigering van co-auteurschap ook onmogelijk uitvoerbaar maken, aangezien er meer dan honderd co-auteurs uit verschillende landen en van verschillende universiteiten bij een publicatie betrokken kunnen zijn. Daarom zijn de onderzoeksleiders en 'corresponding authors' in het algemeen als eindverantwoordelijke aanspreekpunt voor dit soort kwesties.

Verder liet het College van Bestuur weten dat de heer Y als 'corresponding author' aan het College van Bestuur heeft verzocht om de conclusies van het onderzoek aan de redactie van het tijdschrift te sturen om uit de impasse te raken. Aan dat verzoek is voldaan. Vanuit het College van Bestuur is geen opdracht of dienstbevel tot rectificatie gegeven. Daarbij wordt nog opgemerkt dat de heer Y op dat moment ook al in dienst was van een andere universiteit; van een dienstopdracht had ook al om die reden geen sprake kunnen zijn. Het College van Bestuur verwees naar een eerder bijgevoegde mailcorrespondentie waaruit in zijn visie blijkt dat op geen enkele manier druk is uitgeoefend. Benadrukt is dat de auteurs uiteindelijk verantwoordelijk zijn voor de juiste vermelding van alle co-auteurs.

Uit de meegezonden e-mails blijkt nog het volgende.

Op 19 augustus 2016 heeft de heer Y aan onder meer de heer Faas laten weten wat het advies van het LOWI was en dat het College van Bestuur dat had overgenomen. De heer Y zou dit verzoek (onder andere het opnemen van de extra co-auteur) dan ook spoedig indienen bij het tijdschrift.

In reactie hierop laat de heer Faas weten het niet eens te zijn met het advies. Voor zover hij weet dient men bij het indienen van een artikel altijd aan te geven dat alle auteurs akkoord zijn. Als dit voor een corrigendum ook geldt is dat nu dus niet het geval van zijn kant. Bovendien: de LOWI-uitspraak 'de belanghebbenden hebben door de totstandkoming van het artikel onvoldoende te controleren verwijtbaar onzorgvuldig

gehandeld' legt impliciet ook de schuld bij hemzelf. Hij was immers degene die in eerste instantie de co-auteurs had opgegeven.

Ook wijst hij erop dat hij door het LOWI niet meer is geïnformeerd nadat hij een gesprek had gehad.

RELEVANTE WET- EN REGELGEVING

I. Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit Universiteit Utrecht

Artikel 1 Definities

Schending van de wetenschappelijke integriteit: Handelen of nalaten in strijd met de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening (...).

Klacht: Een melding over (een vermoeden van) schending van de wetenschappelijke integriteit begaan door een medewerker

Klager: Degene die zich met een klacht wendt tot de commissie, al dan niet via het college van bestuur of de vertrouwenspersoon

Beklaagde: De medewerker over wiens gedraging een klacht is ingediend

Medewerker: degene die cf. de CAO-NU een dienstverband heeft (gehad) bij de universiteit of die anderszins werkzaam is (geweest) onder verantwoordelijkheid van de universiteit
(...)

Commissie: de door het College van Bestuur ingestelde commissie ter behandeling van klachten inzake schending van de wetenschappelijke integriteit.

Artikel 2 Algemeen

- Een ieder heeft het recht een klacht in te dienen bij de commissie, al dan niet via het College van Bestuur of de vertrouwenspersoon.
(...)

- Een ieder is verplicht aan de vertrouwenspersoon of de commissie binnen de gestelde redelijke termijn alle medewerking te verlenen die zij redelijkerwijs kunnen vragen bij de uitoefening van hun bevoegdheden.

- Een ieder die is betrokken bij de behandeling van een klacht is geheimhouding verschuldigd over hetgeen hem in de klachtprocedure bekend is geworden.
(...)

Artikel 4 Commissie Wetenschappelijke Integriteit

a. Benoeming en samenstelling

- Het College van Bestuur stelt een commissie wetenschappelijke integriteit in.
- De commissie wordt gevormd door de voorzitter en minimaal twee andere leden.
- De voorzitter en de leden worden benoemd door het College van Bestuur.
(...)

b. Taak

De commissie wetenschappelijke integriteit onderzoekt klachten en brengt daarover advies uit aan het College van Bestuur.

c. Bevoegdheden

- De commissie is bevoegd informatie in te winnen bij alle werknemers en organen van de universiteit. Zij kan inzage verlangen in alle documentatie en correspondentie die zij voor de beoordeling van de klacht van belang acht.
- De commissie kan deskundigen, al dan niet verbonden aan de universiteit, raadplegen. Van de raadpleging wordt een rapportage opgemaakt.

d. Werkwijze

(...)

7. Indien de commissie de klacht ontvankelijk acht, gaat zij over tot inhoudelijke behandeling.

- De commissie hoort alle betrokkenen bij de klacht. Van het horen wordt een verslag opgemaakt.
- Tijdens het horen kunnen de klager en de beklagde zich laten bijstaan.
- Het horen van betrokkenen geschiedt in elkaars aanwezigheid, tenzij er zwaarwegende redenen zijn om hen gescheiden te horen. In dat geval wordt ieder van hen op de hoogte gesteld van het verhandelde tijdens het horen buiten zijn aanwezigheid.
- De commissie kan getuigen en deskundigen horen.
- Het horen geschiedt niet in het openbaar.

8. Binnen twaalf weken na ontvangst van de klacht brengt de commissie advies uit aan het College van Bestuur over de gegrondheid van de klacht.

(...)

Artikel 5 Vervolgprocedure

1. Het College van Bestuur stelt binnen vier weken na ontvangst van het advies van de commissie zijn aanvankelijk oordeel vast. Het stelt de klager en de beklagde(n) hiervan terstond schriftelijk in kennis. Het advies van de commissie wordt meegezonden met het aanvankelijk oordeel.

2. Klager en beklagde(n) kunnen binnen zes weken na ontvangst van het bericht van het College van Bestuur aan het Landelijk Orgaan voor Wetenschappelijke Integriteit (LOWI) verzoeken advies uit te brengen over het aanvankelijk oordeel van het college van bestuur. De commissie zendt desgevraagd terstond alle op de klacht betrekking hebbende stukken in afschrift aan het LOWI.

3. Indien niet binnen de onder 2 genoemde termijn het advies van het LOWI is gevraagd, stelt het College van Bestuur zijn oordeel vast over de klacht.

4. Indien het advies van het LOWI is gevraagd, betreft het College van Bestuur het advies van het LOWI in zijn oordeel.

(...)

Artikel 7 Onvoorziene gevallen

In gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist het College van Bestuur.

II. Reglement Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit 2018

(...)

Artikel 2 – Bevoegdheid van het LOWI

1. Het LOWI geeft op verzoek van Verzoeker advies aan het Bestuur over het Oordeel.
2. Een advies van het LOWI is niet bindend.
3. Het LOWI adviseert onafhankelijk van de Instellingen en andere derden.

Algemene procedurele bepalingen

(...)

Artikel 4 – Geheimhoudingsplicht

1. Omwille van de zorgvuldige behandeling van het Verzoek door het LOWI, zijn Partijen in ieder geval vanaf de bekendmaking van het Oordeel tot aan de bekendmaking van het definitieve Oordeel geheimhouding verschuldigd over de Klacht en het Verzoek.
2. De geheimhoudingsplicht als bedoeld in het eerste lid geldt eveneens voor deskundigen en andere derden die bij de behandeling van het Verzoek zijn betrokken, als ook voor de leden en het secretariaat van het LOWI.
3. Indien de geheimhoudingsplicht wordt geschonden, kan het LOWI daaruit de gevolgtrekkingen maken die hem geraden voorkomen.

(...)

Bepalingen over de behandeling van een Verzoek

Artikel 9 – Kennisgeving over de behandeling van een Verzoek

1. Indien het Verzoek voor behandeling in aanmerking komt, stelt het LOWI Verzoeker, het Bestuur en Betrokkene daarvan in kennis, onder doorzending van een afschrift van het verzoekschrift en eventuele nader ingekomen stukken.
2. Het LOWI vraagt of Betrokkene als Partij deel wil nemen aan de procedure.

(...)

Artikel 11 – Hoorzitting

1. Indien het LOWI (...) van oordeel is dat een hoorzitting noodzakelijk is, nodigt het Partijen uit voor een hoorzitting. Indien het LOWI van oordeel is dat dit voor de behandeling van het verzoek noodzakelijk is, kan het eveneens een getuige of anderszins bij de zaak betrokken persoon uitnodigen voor de hoorzitting met Partijen.

(...)

Bepalingen over de toetsing en advisering door het LOWI

(...)

Artikel 14 – Advisering

1. Het advies van het LOWI houdt een oordeel in over de gegrondheid van het Verzoek en een advies over het Oordeel.

2. Het LOWI kan in zijn advies aan het Bestuur tevens adviseren over de noodzaak en zwaarte van een maatregel. Het LOWI is niet bevoegd om te adviseren over disciplinaire maatregelen.
3. Het advies van het LOWI wordt uitgebracht binnen zes weken na de mededeling als bedoeld in artikel 10, achtste lid, dan wel binnen zes weken na de hoorzitting. Deze termijn kan eenmaal met ten hoogste zes weken worden verlengd. Hiervan wordt mededeling gedaan aan Partijen.
4. Het advies van het LOWI wordt uitgebracht aan het Bestuur, met een afschrift aan Verzoeker en Betrokkene. Indien het LOWI advies heeft gevraagd aan een deskundige zoals bedoeld in artikel 12, ontvangt deze tevens een afschrift van het advies.

Artikel 15 – Publicatieadvies

1. Het Bestuur stelt, indien een advies aan het LOWI is gevraagd, tegelijk met het afschrift aan Klager en Beklaagde, een afschrift van het definitieve Oordeel beschikbaar aan het LOWI. Als het Bestuur afwijkt van het advies van het LOWI, wordt dit gemotiveerd uiteengezet in het definitieve Oordeel.
2. Het advies van het LOWI wordt binnen drie weken na ontvangst van het Oordeel als bedoeld in het eerste lid, doch uiterlijk binnen drie maanden na het uitbrengen van het advies, geanonimiseerd gepubliceerd op de website van het LOWI.